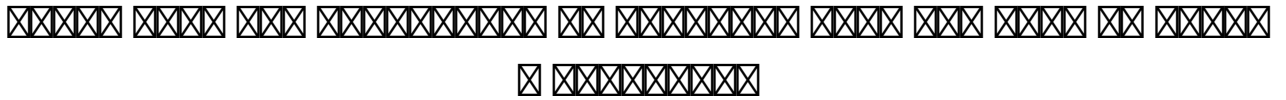

HAL
open science

Fakhereh Moussavi

► **To cite this version:**

Fakhereh Moussavi.   . jame-abaz, 2016, 4 (780). <halshs-01357969>

HAL Id: halshs-01357969

<https://shs.hal.science/halshs-01357969v1>

Submitted on 30 Aug 2016

HAL is a multi-disciplinary open access archive for the deposit and dissemination of scientific research documents, whether they are published or not. The documents may come from teaching and research institutions in France or abroad, or from public or private research centers.

L'archive ouverte pluridisciplinaire **HAL**, est destinée au dépôt et à la diffusion de documents scientifiques de niveau recherche, publiés ou non, émanant des établissements d'enseignement et de recherche français ou étrangers, des laboratoires publics ou privés.

HAL Authorization

تأثیر فیلم های پرنوگرافیک بر رفتارهای جنسی نسل جوان در ایران و افغانستان

فاخره موسوی، سلماز روحانی

در کوچه و بازارهای کابل یا تهران، اگر ساعتی برای قدم برداشتن در پوشش یک زن داشته باشید، تجربیاتی از رفتارهای اجتماعی به دست خواهید آورد که نشان دهنده نگاه اجتماعی افراد به مساله جنسیت است. هر روز فعالین اجتماعی به نحوی دست به اعتراض می زنند. گاهی برای مبارزه با خشونت خانگی، گاهی خشونت علیه زنان و در این روزها بیش از پیش با مساله خشونت خیابانی و جنسی روبرو هستیم. هیچ زنی را در تهران یا کابل نمی توانید بیابید که تجربه ای از خشونت خیابانی و یا آزار خیابانی نداشته باشد.

بسیاری از زنان و دخترانی که در محیط اجتماعی رفت و آمد دارند این مساله را به وضوح بیان می کنند، چه در محیط دانشگاه، چه در محل کار و یا در محیط های عبور و مرور این مساله بارها و بارها مورد اعتراض قرار گرفته است. یکی از مسائل مهم که در این میانه می توان آن را مورد توجه قرار داد، مساله رفتار جنسی است. بسیاری از زنان ذکر می کنند که در محیط کار و یا در خیابان، مورد آزار جنسی نیز قرار گرفته اند. اینکه فردی از کنار آنان عبور کرده است و بدن آنان را لمس کرده است. این رفتارها به سادگی در زندگی روزمره زنان اتفاق می افتد. برخی نیز آزار جنسی کودکان را از این زمره می دانند. به خصوص که جامعه مدنی در چند سال اخیر به شدت با آزار جنسی کودکان مبارزه می کند. در این مبارزه، زنان بیشترین فعالیت را دارند. مساله آزار جنسی کودکان و خشونت جنسی یکی از مسایل مهمی است که وارد گفتمان جنبش زنان شده است و فعالین مدنی به شدت به آن توجه دارند و خواهان تغییر و اصلاح جامعه برای جلوگیری از حوادث جنسی هستند.

بعد از سقوط طالبان در افغانستان، برخی از زنان فعال اجتماعی به این نکته را ذکر می کردند که مردان همکار آنان، رفتارهایی خارج از عرف اجتماعی از آنان توقع دارند. برخی از فعالین زن ابراز کرده اند که یکی از دلایلی که مردان رفتارهایی چنین در کوچه و بازار یا در محیط کار دارند، فیلم های ضد اخلاقی یا پرنوگرافیک است. آنان کماکان ابراز کرده اند که این فیلم ها انتظار مردان را از روابط جنسی بالا برده اند و زنان، به دلیل نداشتن این اطلاعات، عدم داشتن اطلاعات و یا دگم بودن روابط جنسی در بین زنان، نتوانسته اند خود را با این وضعیت هماهنگ کنند. این نوع فیلم ها معمولاً در بین مردان دست به دست می گردد و تعداد اندکی از زنان، این فیلم ها را دیده اند. به خصوص که در ایران این نوع فیلم ها ممنوع هستند. اما بسیاری از جوانان به این فیلم ها دسترسی دارند. بسیاری از زنان و فعالین اظهار کرده اند که از سوی دوستان، همکاران و خویشاوندان خود بر روی صفحات اجتماعی، به وسیله این فیلم ها و عکس ها مورد آزار قرار می گیرند.

رشد و دسترسی به اینترنت باعث سهولت در روابط اجتماعی شده است. این رشد راه صفحه های پرنوگرافیک را نیز هموار کرده است. همه جوانان و کسانی که جوینده هستند، به آسانی می توانند به این صفحات دسترسی داشته باشند. فیلم های این صفحات به همه زبان ها ترجمه شده است. به عنوان مثال در موتورهای جستجوی اینترنتی به راحتی می توانید با درج کلمات جنسی به صفحاتی دست بیابید که به زبان مادری جستجو کننده ترجمه شده اند. برخی از این صفحات به 50 زبان دنیا مطلب و فیلم دارند. این فیلم ها از مناطق مختلف و به سلیقه های مختلف شهروندان کشور های مختلف در روی صفحه قرار گرفته اند. بسیار سبک هستند و با اینترنت کم سرعت باز می شوند. همه آنها از سیستم های امنیتی اینترنتی برخوردار هستند به این معنی که محتوی آنان ثبت شده است و از حقوق و امتیاز برخوردار هستند.

فیلم های این صفحات، بر اساس ردیف سنی و سلیقه های مختلف تنظیم و به روز شده اند. بسیاری از این فیلم ها از روابط جنسی بزرگسالان با کودکان تهیه شده است. هم جنس بازان و دوجنسی ها نیز از قلم نیفتاده اند. خواننده می تواند این فیلم ها را به راحتی بر روی گوشی تلفن خود دریافت کند و یا اینکه فیلمی را نیز به همین سبک به روی اینترنت ارسال کند.

موضوعات این فیلم ها دسته بندی شده است. روی صفحات کاربران امکان عضویت دارند و هر فیلمی که روی صفحه قرار می گیرد، بلا فاصله برای عضو صفحه ارسال می شود. اتاق گفتگو و ارتباط با کسانی که روی صفحه پیام ارسال می کنند و امکان گفتگو برای اعضا را فراهم می کند. به این صورت کاربران اینترنتی امکان گفتگو با کسانی که تجارت جنسی می کنند را دارند. این صفحات، نگرانی فعالان مدنی را فراهم کرده است. این پدیده ها را یکی از عوامل افزایش بی بندباری اجتماعی، گسست بنیان خانواده، جرم و جنایت می دانند.

از سوی دیگر برخی از فعالان مدنی از رسوخ این رفتارها در بین سیاستمداران و کسانی که در مقام های مهم اجتماعی و سیاسی هستند، ابراز نگرانی می کنند. در افغانستان، برخی از شاهدان زن بر این نکته تاکید کرده اند که برای امور اداری خود پیشنهادهای از سوی کارگزاران دریافت کرده اند. در ایران نیز این نکته به شدت مورد انتقاد زنانی که در مطبوعات و صحنه های فرهنگی فعالیت دارند، قرار گرفته است. برخی از هنرمندان به شدت به این رفتارها و روابط معترض هستند. اما برخی از این هنرمندان توسط هم جنسان هنرمند خود مورد انتقاد قرار می گیرند و این موضوع در بین هنرمندان بحث برانگیز شده است.

حوادثی که هر روز در ایران و افغانستان رخ می دهد را نیز می توان یکی از پیامدهای این پدیده به شمار آورد. کودکانی که هر روز در معرض سوء استفاده جنسی قرار می گیرند و یا به قتل می رسند، از این مشکلات حکایت می کنند. سال 1392، در هرات کودکی شش ماهه ای قربانی تجاوز شد. در آغاز سال 1395، در ایران ستایش دخترک شش ساله افغان به وسیله نوجوانی هفده ساله همسایه ایرانی مورد تجاوز قرار گرفت و به قتل رسید. در افغانستان، هر روز خبرهایی از این دست به صورت رسمی از رسانه ها در افغانستان و ایران منتشر می شود.

پژوهشی که مطالعه می کنید، نتیجه مطالعه و تجزیه و تحلیل مصاحبه هایی است که نویسنده با همکاری خانم سلماز روحانی در تهران، کابل و مشهد انجام داده است. خانم روحانی مصاحبه هایی با گروهی از مردان ببین هجده تا سی و پنج سال انجام داده است.

در این مصاحبه ها از مصاحبه شوندگان درباره دسترسی این افراد به فیلم های پرنوگرافیک سوال شده است. درباره اینکه این فیلم ها را به چه هدفی تهیه کرده اند و چه نگرشی به این نوع روابط جنسی

دارند، سوالاتی شده است. محتوی این مصاحبه ها ده سوال درباره مسایل جنسی و فیلم های پرنوگرافیک است که از 25 مرد و 15 زن سوال شده است. در تهیه و تنظیم این سوالات، پروفیسور ژان لویی ماری، استاد جامعه شناسی سیاسی مرکز مطالعات سیاسی دانشگاه لیون در فرانسه، ناظر بوده است و در اصلاح آنان مشاوره داده است. مردانی که مورد سوال قرار گرفته اند، دسته ایرانیانی که خانم روحانی با آنها مصاحبه کرده است، مجرد هستند و جزء طبقه متوسط جدید در تهران هستند.

هشتاد درصد زنانی که در مصاحبه شرکت کرده اند، زنانی هستند که ازدواج کرده اند یا از همسران خود جدا شده اند. دو زن که از همسران خود جدا شده اند به دلیل اختلاف برسر مسایل جنسی بوده است. یک زن، به صورت اینترنتی در صفحات اجتماعی، با مردان گفتگوی جنسی می کند. یک زن در بین زنان افغان، تحصیلاتی کمتر از دیپلم دارد. ازدواج کرده است و به پیشنهاد همسرش، فیلم پرنوگرافیک را تماشا کرده است. یکی از مصاحبه شوندگان نیز مجرد است، اما دسترسی به این فیلم ها داشته است. یکی از دختران ذکر کرده است که والدینش در خانه از این فیلم ها استفاده می کنند و در طی روز که آنها در خانه نیستند، او مخفیگاه این فیلم ها را یافته و درخفا نگاه می کند.

جواب ها به صورت تحلیلی و بدون در نظر گرفتن زمان و با آگاهی مصاحبه شونده ضبط شده است. این مقاله همه سوالات مطرح شده را بررسی و تحلیل نمی کند. فقط به تجزیه و تحلیل دو سوالی که در بالا مطرح کردیم، می پردازد و نگرش هر دو گروه زنان و مردان را مورد بررسی قرار می دهد.

آنچه در گفتگو با مردان مصاحبه شونده به دست آمده است

بیش از هشتاد درصد مصاحبه شوندگان اظهار کرده اند که این نوع فیلم ها به راحتی بین دوستان و هم سالان آنها می چرخد. برخی نیز گفته اند که این فیلم ها و عکس ها در خانه آنها موجود بوده است. درصدی از مصاحبه شوندگان ذکر کرده اند که در محیط درس، دبیرستان و جمع دوستان این نوع فیلم ها به آسانی مبادله می شوند.

اکثر مردان اظهار کرده اند که تماشا کردن این نوع فیلم ها یک امر مردانه است و حداقل برای یک بار این فیلم ها را در تنهایی تماشا کرده اند. حدود بیست درصد مصاحبه شوندگان بارها با دوستانشان این فیلم ها را تماشا کرده اند. تعداد بسیار کمی اظهار کرده اند که این فیلم ها را در حضور دوست دختر یا همسر خود دیده اند. از همه مهمتر که درصد بالایی از مردانی که مصاحبه کرده اند، سوپر استارهایی که در این فیلم ها نقش ایفا می کنند، را به خوبی می شناسند و با زندگی شخصی و تخصصی آنان آشنا هستند. این سوپر استارها بیشتر ملیت روسی و امریکایی دارند و افتخار آنان توانایی جنسی فوق العاده آنان است.

نکته ای که بسیار قابل توجه است اینکه بیش از پنجاه درصد از مردانی که مورد مصاحبه قرار گرفته اند، تماشا کردن این نوع فیلم ها را نوعی نگاه روشنفکرانه می دانستند. آنها معتقد هستند که برای یک روشنفکر، مسلم است که با این موضوع آشنا باشد و دیدن چنین فیلم هایی واقعیت های اجتماعی و دید مردان را به روابط جنسی تغییر می دهد.

برخی از مردان اظهار داشته اند که این فیلم ها را با هدف آموزشی نگاه کرده اند یا می کنند. از آنجایی که در جامعه ای مثل ایران و افغانستان که روابط جنسی تابو است. آنان هیچ اطلاعاتی از سوی جامعه و خانواده در این مورد دریافت نمی کنند. بنابراین برای آموختن درباره روابط جنسی به این نوع فیلم ها مراجعه کرده اند. کمتر از 50 درصد مصاحبه شوندگان گفته اند که خوب است که زنان آنان نیز این

فیلم‌ها را تماشا کنند تا بتوانند با خواسته‌های آنان و روش‌های برقراری روابط جنسی آشنا شوند. 20 درصد آنان هرگز موافق نبوده‌اند و درصد باقی مانده به این مساله فکر نکرده‌اند.

هفتاد درصد این گروه نیز اظهار کرده‌اند که هرگز با زنان خود درباره این فیلم‌ها سخنی به میان نیاورده‌اند، زیرا این فیلم‌ها همسران و فرزندان آنان را از راه اخلاقی خارج می‌کند. گروه مردانی که در افغانستان مورد مصاحبه قرار گرفته‌اند معتقدند که زنان هرگز نمی‌توانند در روابط جنسی به درجه‌ای که سوپرستارهای زن فیلم‌های پرنوگرافیک رسیده‌اند، برسند. به عقیده آنان زنان افغان در روابط جنسی غیر فعال، سنتی و تحت تسلط مردان هستند. تعداد انگشت شماری اظهار کرده‌اند که در روابط جنسی که با همسران خود دارند، «احساس ناخوشایندی دارند»، «احساس گناه می‌کنند» یا اینکه «رغبت کمی دارند».

آنچه زنان اظهار کرده‌اند

زنان اظهار کرده‌اند که به دست آوردن این فیلم‌ها کار سختی نیست. به راحتی می‌توان روی اینترنت این فیلم‌ها را به دست آورد. چهل درصد زنان ذکر کرده‌اند که این فیلم‌ها را با همسر خود تماشا کرده‌اند. بیست درصد تاکید کرده‌اند که با دوستان خود و از سرکنجکاوای این فیلم‌ها را دیده‌اند. دسته باقی مانده ذکر کرده‌اند که برای یادگیری این فیلم‌ها را تماشا کرده‌اند. زیرا هیچ اطلاعی درباره روابط جنسی از سوی آموزش همگانی، خانواده یا منبع دیگری دریافت نمی‌کنند. بنابراین ترجیح داده‌اند برای یادگیری از این فیلم‌ها بهره ببرند.

بیش از 80 درصد زنان مورد مصاحبه قرار گرفته، این فیلم‌ها را غیر اخلاقی ذکر کرده‌اند و 15 درصد از آنان ذکر کرده‌اند که خوب است اگر مردان این فیلم‌ها را ببینند. این فیلم‌ها در یادگیری آنان موثر خواهد بود. 5 درصد باقی مانده معتقد بودند که این فیلم‌ها هیچ تاثیری در نگرش مردان ندارد. زیرا روابط جنسی مردان بر اساس غریزه است. اگر این فیلم‌ها را نگاه می‌کنند فقط برایشان جنبه سرگرمی دارد.

درصد زنانی که این فیلم‌ها را غیر اخلاقی خوانده‌اند، اعتقاد داشتند که روابطی که در این فیلم‌ها صورت می‌گیرد، بیشتر جنبه حیوانی دارد و از انسانیت به دور است. آنها اظهار کرده‌اند که اصلا برایشان قابل تصور نیست که مردی چنین رفتار جنسی داشته باشد. کسانی که در این فیلم‌ها نقش بازی می‌کنند، افرادی هستند که تمرین‌های متفاوتی دارند، از مواد شیمیایی و تقویت‌کننده استفاده می‌کنند. وگرنه انسانها در شرایط عادی چنین رفتارهایی را نمی‌توانند از خود نشان بدهند.

این زنان معتقد بودند که این فیلم‌ها باعث از بین رفتن اخلاق، افزایش فساد اجتماعی و افزایش جرم و جنایت هستند. مردانی که این فیلم‌ها را تماشا می‌کنند، انتظار دارند که زنانشان همین نقش را برایشان در منزل ایفا کند. که این نقش‌ها از بسیاری از زنان بر نمی‌آید. زنان افغان اظهار داشتند که بسیاری از فسادها، جرم و جنایت‌ها، تجاوز به کودکان و دختران نوجوان، متأثر از این فیلم‌ها هستند. مردان با تصور اینکه این فیلم‌ها حقیقت دارند، به تماشای این فیلم‌ها اقدام می‌کنند و نتایج آن را در جامعه و هر روز شاهد هستیم.

پنج درصد زنان مصاحبه‌شونده معتقد بودند که بهتر است که مردان این فیلم‌ها بیشتر تماشا کنند تا موضوع روابط جنسی برایشان به امری عادی تبدیل شود و کمی در روابط جنسی خود تفکر و تغییر ایجاد کنند. زیرا زنان بسیاری از عدم توجه مرد به رابطه جنسی رنج می‌برند و در رابطه همسری

خود را قربانی تصور می کنند. آنان در روابط جنسی خود فقط به خواسته های خود توجه می کنند و با زن مانند یک وسیله رفتار می کنند.

وسيله بودن زن، در بين زنان افغان بيشتر مورد تاكيد قرار گرفته است. زنان ایرانی که مورد مصاحبه قرار گرفته اند، کمتر به این مساله اشاره کرده اند. به خصوص یکی از مصاحبه شوندهگان که در گفتگوی جنسی اینترنتی در شبکه های اجتماعی فعالیت دارد، به این نکته اشاره می کند که این روابط برای او نیز اهمیت دارد و نیازهای او را در دوره ای که از همسرش جدا شده است را برطرف می کند.

اما نکته مهمی که در مقایسه مصاحبه های زنان و مردان مورد توجه است. میزان بالای نگرانی زنان از پخش و رشد این نوع فیلم ها است. نگرانی آنان برای نسل آینده و کسانی است که این فیلم ها را در جامعه ای مثل ایران یا افغانستان تماشا می کنند، نشان داده شده است. همه این زنان اظهار کرده اند که این فیلم ها به راحتی در اختیار جوانان قرار می گیرد و تاثیر آن می تواند در جامعه مشکلات اخلاقی و اجتماعی به وجود آورد و در نابسامانی خانواده نقش داشته باشد. در حالی که بیشتر مردان مصاحبه شونده معتقد هستند که این فیلم ها می تواند نقش خوبی در رشد رفتار جنسی آنان و به خصوص در جامعه ای سنتی برای زنان و رفتارهای جنسی آنان در برابر همسرشان داشته باشد.